

Inga PUIDOKIENĖ

*Moterys Kauno
gyvenime
(apie 17-ąją Kauno
istorijos konferenciją)*

„*K*ad moterų ir vyrų balansas visuomenės gyvenime būtų natūralus, kad kiekvienas būtų tinkamai vertinamas už savo darbą bei idėjas“, – šiais žodžiais Europos Parlamento narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė pradėjo 17-ąją Kauno istorijos konferenciją, kurią 2013 m. gegužės 16–17 dienomis Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Kauno istorijos centras kartu su mokslo klasteriu *Lietuvos miestų tarpdalykiniai tyrimai* surengė jau 17-ąją kartą. Renginio partneriais tapo Istorinė Lietuvos Respublikos Prezidentūra Kaune, kurioje ir vyko dvi dienas trukusi konferencija. Šiais metais ji skirta prisiminti moteris, kurių pasiekimai buvo reikšmingi ne tik Kauno miestui, bet ir Lietuvos valstybei bei visuomenei. Renginio tematikos pasirinkimą lėmė tiek istorinė, tiek ir nūdienos moterų reikšmė visuomenės gyvenime.

Konferenciją pradėjo sveikinimo žodį tarusi Europos parlamento narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė. Tvirta šio renginio tradicija pasidžiaugė ir Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas.

Savo miesto istorijos konferencijų tradicija negali pasigirti nė vienas kitas Lietuvos miestas. Konferencijos populiarumą rodo ir kiekvienais metais gausiai susirinkusių mokslininkų būrys. Šįkart dalyvavo 29 pranešėjai iš įvairių Lietuvos universitetų, institutų bei muziejų. Taip pat dalyvavo ir svečiai iš Lenkijos – prof. dr. Waldemar Chorażyczewski (Torūnės M. Koperniko universitetas) ir dr. Agnieszka Rosa (Torūnės M. Koperniko universitetas).

Istorikų ir muziejininkų moksliniuose pranešimuose buvo apžvelgta įvairių istorijos laikotarpių (XVI–XX a.) Kauno moterų visuomeninė, kultūrinė bei politinė veikla.

Pirmasis pranešėjas – prof. dr. Zigmantas Kiaupa (Vytauto Didžiojo universitetas ir Lietuvos istorijos institutas) – pristatė pranešimą *Kas 1787 m. vasario 22 d. įvyko Kauno magistratė?* Nors jis nebuvo tiesiogiai susijęs su konferencijos tema, bet buvo ne mažiau įdomus. Dalyviai galėjo sužinoti, kodėl 1787 m. vasario 22 d. vykę Kauno miesto burmistro rinkimai buvo sudėtingi ir sukėlė didelių ginčų.

17-ojoje Kauno istorijos konferencijoje didžiausio pranešėjų dėmesio sulaukė XX a. problematika, tačiau galima pasidžiaugti, kad nebuvo pamirštos ir senojo Kauno moterys. Prof. dr. Vaida Kamuntavičienė (Vytauto Didžiojo universitetas) kalbėjo apie pirmąją Kauno benediktinių abatę Oną Eufemiją Skarulskytę, doc. dr. Remigijus Civinskas (Vytauto Didžiojo universitetas) ir dr. Liudas Glemža (Vytauto Didžiojo universitetas) analizavo moterų emancipacijos užuomazgas XVIII a. pabaigoje ir XIX a. pradžioje.

Pirmąją konferencijos dieną buvo prisimintos Lietuvos Respublikos valstybiniame gyvenime labai svarbų vaidmenį atlikusios moterys, tokios kaip Felicija Bortkevičienė, Jadvyga Tūbelienė ir kt. Antrąją dieną pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į Lietuvos moterų kelių profesinėje bei visuomeninėje veikloje. Dr. Asta Lignugarienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Lietuvos medicinos ir farmacijos muziejus) pristatė pranešimą *Moterų gydytojų, dirbusių Lietuvos (Vytauto Didžiojo) universitete, moksline ir visuomeninė veikla 1922–1940 m.* Autorė kalbėjo apie tai, kad 1922–1940 m. Medicinos fakultete dirbusios gydytojos ne tik analizavo svarbias mokslines problemas, dalyvavo mokslo konferencijose Lietuvoje ir užsienyje, bet ir inicijavo svarbius visuomenės sveikatos įstatymus. Tačiau vis tiek buvo renkamos tik katedrų asistentėmis, vienintelė V. Tumėnienė buvo išrinkta profesore.

Antrąją konferencijos dieną pranešimus pristatė dr. Modestas Kuodys (Vytauto Didžiojo universitetas), Arvydas Paštalis (Kauno technologijos universitetas bei Ugnė Marija Andrijauskaitė (Vytauto Didžiojo universitetas) susilaukė itin didelio visuomenės dėmesio. Autoriai dalyvavo trečiojoje sekcijoje *Kauno praeities paribių atodangos*, kurioje buvo kalbama apie marginalinių visuomenės grupių moterų veiklą Pirmosios Nepriklausomos Lietuvos Respublikos laikotarpiu. Pranešėjai sulaukė labai intriguojančių ir net aštrokų klausimų, sukėlusių diskusijas.

Konferenciją, skirtą Kauno miesto moterims pagerbti, baigė iškilmingas koncertas, kuriuo buvo paminėtas Julijos Dvarionaitės 120-osios ir Margaritos Dvarionaitės 85-osios gimimo metinės. Konferencijos dalyviams koncertavo prof. Sabina Martinaitytė (VDU Muzikos akademija) ir doc. Audronė Eitmanavičiūtė su studentėmis (VDU Muzikos akademija).

***

Galima pasidžiaugti, kad 17-osios Kauno istorijos konferencijos klausytojų ir pranešėjų gausa parodė, jog Kauno istorija domisi tiek universiteto bendruomenė, tiek kauniečiai bei miesto svečiai.